

[Niels Anker Kofoed]

brugsøkonomisk Instituts tal mener jeg er det mest saglige grundlag, vi kan gå ud fra.

Når der sker det, at nettoindtægten for landbrugssektoren falder fra 6,2 mia kr. i 1977 til 2,3 mia kr. i 1980 – det vil sige, at man har en nedadgående kurve – må det vække til eftertanke og give uro.

Så kan man sige: hvad er årsagerne til det? Prisstigningerne har været sådan, at bruttofaktoriendkomsten stiger fra 12,6 til 13,8 mia kr., altså en lille stigning også i indtægter, men omkostningerne er steget for stærkt. Det vil sige, at landbruget låner til dækning af nogle underskud, ikke alene den enkelte landmand, men sektoren som sådan, og det vidner også tallene om; i 1977 var nettorenteudgiften 3,3 mia kr., i 1980 bliver den omkring 6,7 mia kr., og der er udsigt til, at den bliver ca. 7 ½ mia kr. i 1981.

Til trods for regeringens foranstaltninger i december – eller måske på grund af disse – kan man forvente, at landbrugets nettoindtægt vil være uændret i 1981.

Se, det varsler noget ubehageligt og noget virkelig farligt, for det vil sige, at den produktionsfremgang, vi hidtil har haft, ikke kan fastholdes, fordi man lånefinansierer til at dække sit underskud, og så vil man holde op med at investere; så falder produktionen, og så falder valutaindtægten, men forinden falder beskæftigelsen, for man kan nemlig ikke fastholde produktionen under disse forhold.

Jeg kan yderligere nævne nogle tal, som viser, hvor alvorlig situationen er. Hvis man fremskriver indkomsten inden for landbrugssektoren med den almindelige indkomststigning, der har været inden for det øvrige samfund, skulle der ikke stå 2,3 mia kr. i nettoindtægt, men der skulle stå godt 8 mia kr. Det vil sige, at der er en manko på 6 mia kr. i 1980, hvis man bare skulle have fulgt gennemsnittet af indkomststigningerne i dette land. De mangler, disse penge, og det vil sige, at så kan man klare sig et stykke tid ved lånefinansiering, men man kan ikke klare sig længere, end man kan betale renterne af disse lån.

En anden ting, vi ikke har taget højde for, er, at den kraftige animering til investering, vi har foretaget i de sidste 3 år, jo på et tidspunkt skulle medføre, at der blev et voldsomt likviditetsbehov. Det er det, der slår igennem nu, og så slår det igennem på et

tidspunkt, hvor renten er tårnhøj, og så går det galt.

Nu tror jeg, jeg har belyst, hvor alvorligt det er, og jeg kan også yderligere sige, at vores opfattelse er, at det er i 1980-samlingen, vi virkelig skal til at træffe nogle vidtgående beslutninger, for ellers ender det med, at landbrugssektoren bliver en sekundær sektor i dansk erhvervsliv, og vi kan meget let risikere, at vi ender i ekstensivt landbrug i dette land. Landbruget skal nok overleve i en eller anden form, men ingen kan under disse forhold forvente, at den animalske produktion kan fortsætte. Ingen skal tro, at man kan investere i bygninger og i besætninger med en rente, der er over 10–12 pct. Det kan ikke lade sig gøre. Man kan læse så meget økonomi, man vil, men det er ikke muligt i praksis. Derfor står vi over for det fantastiske spørgsmål: hvad skal vi så?

Regeringen har været meget positiv og fremhæver selvfølgelig, hvad man har lavet, og vi har været med til at lave de midlertidige foranstaltninger for at afbøde de værste virkninger. Men så vidt vi kan se, har virkningerne af vores midlertidige foranstaltninger ikke engang været en afbødning, og derfor siger vi: hvad skal der så til?

Vi ved, at regeringen vil fortsætte med at udbygge disse midlertidige foranstaltninger, og det siger vi også i vores oplæg at vi bliver nødt til. Vi bliver nødt til, indtil vi får fundet en bedre, langsigtet politik, at føre disse midlertidige foranstaltninger videre.

Så er det, vi spørger: hvad har vi gjort, og hvad har vi undladt at gøre? Vi har undladt at fjerne de særforanstaltninger, som vi har pålagt landbruget siden 1972. De har en effekt på et sted mellem 1 ½ og 2 mia kr., som dette erhverv betaler mere i byrder end andre erhverv. Dem bliver vi nødt til at blive enige om at få fjernet på en eller anden vis; det stiller vi forslag om. Hvordan vi teknisk skal gøre det, og om dets forbindelse med finansloven, må vi forhandle os til.

Det andet spørgsmål er, hvordan vi får investeringsaktiviteten til at fortsætte. Der er vi mere i tvivl om, hvorvidt det kan lade sig gøre. Det er meget tvivlsomt, sådan som situationen er, om udvidelsen af K-låneordningen til 1 mia kr. vil have nogen som helst effekt. Jeg tror ikke, mange er i stand til eller ønsker at investere i staldbygninger til en rente på 12 pct. Det forudsætter, at vi er sik-